

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
DIREKTORAT ZA JAVNO UPRAVO
1501 LJUBLJANA, Šmartinska 152
Telefon: 01 587-45-00

Šifra: 012-04-327/2004-2

Datum: 11.10.2004

Zadeva: Izračun odpravnine

Zveza: Vaš dopis po e-mailu z dne 21.9.2004

Prejeli smo vaš dopis, v katerem nas sprašujete ali se in če se upoštevajo odsotnosti oziroma nadomestila plače pri izračunu odpravnine ob odhodu v pokoj javnega uslužbenca.

Z uveljavitvijo Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (Ur.l. RS št. 87/97, 9/98 – v nadaljevanju: ZPSDP) je prenehala veljati določba tretjega odstavka 70. člena Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS, št. 15/90 s spremembami in dopolnitvami), ki je bila pravna podlaga za izplačilo odpravnine delavcem v državnih organih.

ZPSDP v 10. čl. določa, da odpravnina ob odhodu v pokoj znaša tri povprečne plače na zaposlenega v RS, oz. tri zadnje plače zaposlenega, če je to zanj ugodneje.

Sodna praksa je zavzela stališče, da tri zadnje plače zaposlenega, ki se upoštevajo za izračun in izplačilo odpravnine pomenijo tri plače v zadnjem mesecu dela delavca pri delodajalcu in ne tri plače v zadnjih treh mesecih dela delavca pri delodajalcu.

Formulacija ZPSDP o treh zadnjih plačah je po mnenju sodne oblasti jasna, še bolj jasna pa postane s primerjavo te določbe in podobnih določb o odpravnini delavcu ob upokojitvi. Tako je npr. 3. tč. 40. čl. Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti v RS (KPNd, Ur.l. RS št. 18/91) določala, da delavcu ob upokojitvi pripada odpravnina v višini ene povprečne mesečne čiste plače v gospodarstvu RS za pretekle tri mesece za vsakih dopolnjenih 5 let delovne dobe oz. v višini ene povprečne mesečne čiste plače delavca za pretekle tri mesece za vsakih dopolnjenih 5 let delovne dobe, če je to za delavca ugodneje. Iz navedenega besedila jasno izhaja, da gre za povprečno mesečno čisto plačo za pretekle tri mesece in torej ne za zadnji mesec dela delavca oz. tri zadnje plače delavca. Kasnejša sprememba in dopolnitev KPNd (Ur.l. RS št. 3/98) je v 3. tč. 40. čl. prinesla nov tekst in sicer, da delavcu pripada ob upokojitvi odpravnina v višini treh povprečnih plač na zaposlenega v RS oz. višini treh zadnjih njegovih plač, če je to zanj ugodneje, v kolektivnih pogodbah dejavnosti in v poklicnih kolektivnih pogodbah pa ni možno določiti višjega zneska odpravnine.

V nasprotju z navedeno formulacijo spremenjene KPNd in ZPSDP, 3. tč. 51. čl. Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti (SKPGd, Ur.l. RS št. 40/87, 54/2000) določa, da delavcu pripada ob upokojitvi odpravnina v višini dveh povprečnih mesečnih plač v RS za pretekle tri mesece oz. v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to za delavca ugodneje. Povsem enaka je sedaj opredelitev odpravnine ob upokojitvi v novem Zakonu o delovnih razmerjih, ki to pravico ureja v 132.členu.

Razlika med to formulacijo oz. formulacijo v prvotnem besedilu KPND in ZPSDP je očitna. ZPSDP govori o delavčevi zadnji plači oz. treh zadnjih plačah, SKPGd pa o povprečnih mesečnih plačah delavca za pretekle tri mesece. Glede na to, določbo 10. čl. ZPSDP ni mogoče tolmačiti drugače - torej, da ne gre za povprečje plač v zadnjih treh mesecih dela delavca (saj bi to moralo biti izrecno določeno), temveč za tri zadnje plače zaposlenega.

Zakon o delovnih razmerij (Uradni list RS, št. 42/02 – v nadaljevanju: zakon) povsem loči navedeni pravici iz delovnega razmerja, to je plačo ter nadomestilo plače. 137.člen zakona natančno pove, kdaj ima delavec pravico do nadomestila plače ter kakšna je višina nadomestila, plačo pa opredeljuje v 126. in 127. členu zakona. Pri izračunu odpravnine po ZPSDP se zato upošteva le delavčeva zadnja plača, nikakor pa ne nadomestilo plače, ki ga je javni uslužbenec prejemal zaradi odsotnosti z dela.

Glede vašega vprašanja, kako upoštevati plačo oziroma ali se upoštevajo tudi nadomestila plače, odgovarjamo:

- tri zadnje plače zaposlenega, ki se upoštevajo za izračun in izplačilo odpravnine pomenijo trikratnik plače v zadnjem mesecu dela javnega uslužbenca in ne tri plače v zadnjih treh mesecih dela;
- zadnja plača javnega uslužbenca je dejanska plača za redno delo, ki jo je prejel za 174 ur v zadnjem mesecu pred upokojitvijo oziroma bi jo prejel, če bi delal (z vsemi dodatki, brez upoštevanja dodatkov za delo preko polnega delovnega časa) ;
- v primerih, ko se javni uslužbenec upokoji med mesecem, se upošteva zadnja cela plača;
- v kolikor izračun odpravnine pokaže, da je za javnega uslužbenca izračun – tri povprečne plače na zaposlenega v RS višji od izračuna na podlagi treh zadnjih plač zaposlenega, potem je to za javnega uslužbenca ugodneje in ima pravico do izplačila takšne odpravnine.

S spoštovanjem,

Pripravila: Nevenka Zaviršek
podsekretarka

PO POOBLASTILU MINISTRA

Štefka KORADE PURG
GENERALNA SEKRETARKA